

לפני 25 שנה

ועל מחזה בשם זה נאמת איסקר ווילד. הפרטת "שלומית" עמדה להיעשות בהשתתפות השחקנים ריטה היוורת, ריצ'ארד סוד, קלוד ריינס ויצ'ארלס ליטון. עורך מדור הקולנוע של "העולם הזה" גילה פרשימתו את העבודה שהסרט האמריקאי האחרון (והראשון) שהוסרט כארץ, "מן האבוס אל הצלב", נעשה בה פגנת 1912. כתבי-הספר של השבועון הביאו את רשמיהם מ"כינוס הפועל ה-5".

בשעת הגיליון: פוטומונטאז' של אדם הנדרק בכסו, וטביעות אצבעיו של הרוצח שכעורתו הוא נלכד.

גליון "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים בדיוק, סירסם כתבת-שער תחת הכותרת "אצבע מביולה למשע", שדנה במיכלול אמנותי ושמית אותו הופיעים על-ידי מישרת ישראל. סירסם הכתבה נבע מתפיסתם של שני השוורים, חברי "ברית-הקנאים", בעת ניסיון להטיל פצצה לאולם-הישיבות של הכנסת. שני החשודים נתפסו בעזרת טביעות-אצבעותיהם. כמייכן ראתה אור בגיליון זה "הקורה מיוחדת" של צוות כתבי השבועון על פרקת נצרה, שבהן הפכה העיר הנוצרית-מסלמית, שדה-הקרב ליצורים אפלים של שינאה וקמח, כאשר גורמים כנסיתיים הסתו נוצרים לפרוע במסלמים פרקת שהביאו למותו של האזרח נעמה קאסם אבריאחמה.

בגיליון "העולם הזה" לפני 25 שנים, במדור הקולנוע, הובאה כתבה על ניסיונו של הבמאי הנודע ויליאם דיטארה, להסריט בישראל את הסרט "שלומית", המבוסס על "ברית החדשה".

..טיים מגאזין" מאחל ל..העולם הזה" * פלישת הארבה

ממדינות-ערב לישראל * איסור ביקור ישראלים בהולנד

מסרו לי, שהכתוב משקף אותו סוג של רפורטז'ה עובדתית אשר עורכי הטיים מנסים לתת... איחולים לבכיים להצלחתכם."

2/4 י' 2'

לפני כמה שבועות פרעתי חוב כבוד ישר.

כשנסודת המערכת הנוכחית, היא הושי פעה במידה רבה על-ידי סיגנונו של עיתון אחר: טיים האמריקאי. אף כי לא קיבלה את כל השיטות של טיים, ניסתה המערכת לבחון מה מתאים לתנאי הארץ ומה לא. על כן הייבת המערכת חוב גדול לעיתון זה. מצאתי לנכון לכתוב לעורך הטיים, ולספר לו על קורות העולם הזה. למסור לו באיזו מידה נעורנו על-ידי ניסיונו. השבוע קיבלתי תשובה מדי גיימס א. ליגן, העורך האחראי של טיים:

"שמחתי מאד לשמוע ממך, וקראתי בו עניין רב כייצד נפל טיים לחיקך ממש בימי המילחמה הערבית-ישראלית. דבר ש פתח בשרשרת-תגובות שהובילה להצלחת העצומה של העולם הזה. איני קורא עיבי רית, אולם ברור מן התמונות והתבנית שהתאמתם לצורכיכם בכישרון רב כמה תכונות טיים והעיתון-יח שלו, לייף. חברי המערכת שלנו הקוראים עיברית

אחת מני מחתרות קנאות-יימיות רבות שנסודו בארץ עם קום המדינה, כא שר בראש כמה מהן ניצבו דמויות מתוסי כלות משולי הלחי והאצי".

העם

הסיבוב האלף ואחד

גיבעה תלולה מסתירה את נקודת-ההיאחזות ענייהב. היא יוטבתה, מעיני הנוסעים המעטים בכביש הערבה. בראש הגיבעה ניצב, כרגיל, אדם, אשר עיניו הצמודות למישקפת סוקרות את הנוף הר מרהיב שממול: שטח הממלכה ההאשמית של ירדן.

השבוע הודיע השומר על פלישה-רבתי. אולם האויב שהתקדם לעבר ההיאחזות בר חזית רחבה ובשורות מכוונות. לא פתח את הסיבוב השני במלחמת ישראל-ערב. הוא פתח את הסיבוב האלף-ואחד במילי-חמה שהחלה זמן רב לפני שהבטיח השוכן במרומים את הארץ. שהיתה שייכת לי משהו אחר, וגם הרבה זמן לפני שהמציא חאלד הביא לארץ הירדן את שפתי-ערב. הפולש יהיה יציר הטבע. הארבה הגיע לישראל.

שמה המלא של ירדן.

שילומים

מצב מוזר

כשהתכנסו שרי ממשלת ישראל סביב שולחן הממשלה, כדי להאזין בפנים מוד-אגות לדו"ח שליחיה שחזרו מוואסינגטון. מצאו כי נכנסו למצב מוזר. שום כוח בעולם לא יעזור עתה לממשלת ישראל נגד ממשלת מערב-גרמניה, כי המאבק הי בגלאומי על ליבה של גרמניה נכנס לי שלב מכריע, ומניותיו של קונארד אדני אור* לא יסולאו בפז בבורסה הפוליטית האמריקאית. ואילו נסיגה מן הפח הר האדנאורי תוביל לפחת הביגנית. הפיתרון

חודורוב

(מימין) מי שהיה שוערה האגדי של נבחרת ישראל בכדורגל, נושא את דגל הפועל במיצעד שנערך ברחובות תל-אביב, ערב כינוס ה"פועלייה" הראשונה של מרכז הפועל. בפועלייה, שנערכה באיצטדיון רמת-גן נערכו מפגני ספורט המוניים.

היחיד שנותר לממשלת ישראל: למשוך את המשא-ומתן.

בטווח הקצר עלול פיתרון זה לספק את צורכי ממשלת-ישראל, את צרכיו של אדני אור ואת צרכי האמריקאים. אולם בחוג אחד הוא יפגע פגיעה חמורה: בכל אותם אזרחי ישראל החפצים, בתוקף עסקיהם, לבקר בהולנד.**

הסיבה: ללא פירסום רב, בשקט רב-טאקט, נתנה ממשלת אמסטרדם הוראה לי-קונסוליות שלה בישראל להימנע ממתן אשרות-כניסה להולנד לאזרחים ישראלים.

* מאוחר יותר היה אדנאר ראש-הממשלה הגרמני הראשון שנפגש עם ראש-ממשלה ישראלי, דויד בן-גוריון. ** פגישה קבוצת-העבודה הישרא-לית-גרמנית נערכו בעיירה ההולנדית ואסינג, ונעשו כמה נסיונות של גורמים קיצוניים מישראל לחבל בהן.

"העולם הזה" 756 תאריך: 24.4.52

כולל לאיטרוריסטיים, כל עוד נמשך הי משא-ומתן בוואסינגטון.

חינוך

"אתה יודע לקרוא?"

כשנמלטו רוב שרביי ישראל לפני בוא כוחות צה"ל, נטלו עימיהם את מוריהם - מעמד שכי-70 אחוזים מבניו מוסלמים ו- שהיה לאומני-ערבי לא פחות משהיו הי מורים היהודים ציוניים. המורים הערבים שנשארו היו ברובם זקנים, מוכשרים לי-תפקידי מינהלה יותר מאשר למילוי מישי-רות חינוכיות.

אולם המורים הבורחים הותירו אחריהם כמה מאות סיפרי-לימוד מתקופת המנדט הבריטי, בצירוף בעייה, והיא: איזה חינוך יש לתת לילדים ערבים במדינת ישראל? האם חינוך ערבי-לאומי, בעל כיוון ישראלי חדש, או כיוון ישראלי מובלבל? כמו רוב בעיות-היסוד במדינה, לא נפי-תרה גם בעייה זו.* מישרד-החינוך ניסה לעבד סיפרי-לימוד חדשים למיקצועות הי-כלליים, אולם בשעורי הסיפורות, והשפה הערבים נאלצו המורים להוסיף ולהשי-מש בספרי-הלימוד הלאומניים והאנטי-ישראליים של המנדט. גם ספרים אלה כמעט שאינם נמצא - הם אזלו מן השוק, ולא הודפסו מחדש.

"בוא תהיה מורה!" כשעלתה הצעת חוק חינוך-חובה-חינם על במת הכנסת, עמד מישרד-החינוך לפני בעיית מחסור במורים ערביים. בסך-הכל היו או בנמי צא כ-400 מורים כאלה בכל הארץ.**

הפיתרון לבעייה: הוקמו קורסים מזורזים להוראה, שהתנהלו ביפו וכללו אני-שים שכל ידעם בשטח ההוראה הס-תכמה ביכולתם לקרוא ולכתוב. (אתה יודע לקרוא? בוא תהיה מורה!) כך הוגדל מיספר המורים והגיע ל-750 במשך השנתיים האחרונות, וגרם לעיובדה קיימת ש-80 אחוזים ממורים אלה, המלמדים 25 אלף תלמידים ערביים ברחבי הארץ, הינם בלתי-מוסמכים***.

אנשים

● בנסיעתו של שרי-התעשייה-היהודי-מסי-חר, ד"ר יוסף, ערב המראתו לי-קניות חירום בארצות-הברית, דרך ואדי ערה מעמק-יזרעאל לשומרון, ליד הכפר מוסמוס, עצרו נעיררועים ערבי, והציע לו ביצים טריות במחיר עשרה גרוש הביצה. שרי-הקיצוב נאלץ לחייך, וסירב להשתתף בעיסקי השוק-השחור.

* רק אשתקד פעלה ועדה מטעם שרי-החינוך והתרות בנושא טיפוח הלאומיות הערבית, בתוך סיפרי-הלימוד הערביים. הוועדה, בראשותו של אלוף (מיל.) מתי 29, המליצה על יתרי-ליברליזציה בנו-שא זה.

** המחסור במורים ערבים שורר עד עצם היום, מתוך שמישרד-החינוך פוסל צעירים בוגרי-אוניברסיטות, בעלי נטיות שמאליות, לשמש כמורים במערכת-החינוך הממלכתית.

*** הוא הדן לגבי מרבית המורים הי-יהודים ממוצא עיראקי, שהוכנסו במתכוון במיספר גדול והולך להורות במערכת-החי-נוך הערבית.

עזריה רפופורט
דיטארה שצולם בארץ. בסרט, שהופק עבור חברת גולומביה, שותפו שחקנים ישראלים, ביניהם שרגא פירדמן, תמר רפפורט והצלם מקסים סלומון, כאחד מפמליות יוחנן המטביל.